

Številka: 35000-1/2024/2

Datum: 25. 1. 2024

Na podlagi prvega odstavka 93. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP) je Vlada Republike Slovenije na 88. redni seji dne 25. 1. 2024 pod točko 2B sprejela

S K L E P

o pripravi državnega prostorskega načrtovanja za zmanjšanje poplavne ogroženosti v Spodnji Savinjski dolini

I. Vrsta postopka državnega prostorskega načrtovanja

Postopek državnega prostorskega načrtovanja za zmanjšanje poplavne ogroženosti v Spodnji Savinjski dolini se izvaja v skladu z Zakonom o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP; v nadaljnjem besedilu: ZUreP-3), po določbah od 91. do 97. člena.

Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direktorat za vode, je podalo pobudo (št. dopisa 35500-352/2022-2550-4 z dne 14. julija 2022) za začetek postopka državnega prostorskega načrtovanja za zmanjšanje poplavne ogroženosti v Spodnji Savinjski dolini (v nadaljnjem besedilu: pobuda). Pobuda je bila nazadnje dopolnjena v avgustu in oktobru 2022, ko je bila popolna in utemeljena.

Pobuda je bila med 8. decembrom 2022 in 7. februarjem 2023 javno objavljena na spletnih straneh Ministrstva za naravne vire in prostor in v prostorskem informacijskem sistemu.

V času javne objave pobude je bila izvedena javna predstavitev (dne 26. januarja 2023 v Žalcu), pridobljene so bile smernice, usmeritve in podatki nosilcev urejanja prostora ter predlogi in pripombe javnosti.

Po končani javni objavi pobude je bila izdelana analiza prejetih smernic, usmeritev in podatkov nosilcev urejanja prostora ter oblikovana stališča do predlogov in pripomb javnosti (v nadaljnjem besedilu: analiza smernic). Hkrati z analizo smernic so bili pripravljeni predlog potencialno izvedljivih variant, seznam in obseg potrebnih strokovnih podlag ter časovni načrt in načrt sodelovanja javnosti.

V Uredbi o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16; v nadaljnjem besedilu: Uredba) je določeno, da se priprava in obravnavo investicijske dokumentacije ter ocenjevanje projektov, ki se umeščajo v prostor skladno s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje, v postopku priprave državnega prostorskega načrta izvaja sočasno z umeščanjem in ugotavljanjem drugih vplivov in posledic umeščanja projektov v prostor. Po sprejetju državnega prostorskega načrta z uredbo na

vлади pa se pripravi investicijski program za izbrano varianto, ki pri oceni vrednosti in učinkov investicije upošteva tudi vse pogoje iz uredbe.

II. Cilj načrtovanih prostorskih ureditev

Cilj načrtovanih ureditev je celovito zmanjšanje poplavne ogroženosti urbaniziranih območij v Spodnji Savinjski dolini in na širšem vplivnem območju. Pri tem se zasledujejo naslednji cilji:

- zagotovi se zmanjšanje poplavne ogroženosti na kritičnem profilu v Celju za poplavne vode Q_{100} Savinje, ki bo določen z novo hidrološko-hidravlično študijo z varnostno višino vsaj 60 cm, upoštevajoč poplavni dogodek v avgustu 2023 in podnebne spremembe,
- za naselja Levec, Petrovče, Dobriša vas, Žalec, Vrbje, Roje, Šempeter, Latkova vas, Dolenja vas, Kaplja vas, Trnava in Šentrupert se zagotovi zmanjšanje poplavne ogroženosti za pojav visokih vod s povratno dobo 100 let, preostalim naseljem ob Ložnici (dolvodno od razbremenilnega objekta pri Založah), Bolski (dolvodno od predvidenih zadrževalnikov) ter na vplivnem območju Savinje dolvodno od Celja pa se poplavna ogroženost pomembno zmanjša,
- izboljša se poplavna varnost kmetijskih zemljišč in hkrati omogoči zadrževanje visokih voda ob izrednih dogodkih (podnebne spremembe),
- zagotovijo se racionalna raba prostora ter čim manjši vplivi na okolje in na kmetijsko rabo,
- zagotovita se izboljšanje morfoloških značilnosti in povezanosti podzemne vode s Savinjo ter povečanje vodnega in obvodnega prostora Savinje in Ložnice,
- omogoči se večnamenskost ureditev za občasno zadrževanje voda (kmetijska raba, večnamenske poti, kolesarske poti ipd.).

Cilji načrtovanja upoštevajo usmeritve in cilje iz Resolucije o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (Uradni list RS, št. 72/23; v nadaljnjem besedilu: Resolucija 2050), ki je temeljni strateški prostorski akt Republike Slovenije. Med prednostnimi nalogami za doseganje ciljev Resolucije 2050 je varnost naselij pred poplavami, ki se zagotavlja z umikanjem poselitve s poplavnih območij, ohranjanjem ali vzpostavljanjem večfunkcionalnih razlivnih območij v okviru regionalnih in lokalnih zelenih sistemov ter z ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti.

Resolucija 2050 določa načrtno zmanjševanje ranljivosti naselij in infrastrukture – z umikanjem poselitve in infrastrukture z ogroženih območij, kot so poplavna, erozijska, plazljiva in plazovita območja, in vzpostavljanje naravnih blažilcev ekstremnih vremenskih dogodkov in toplotnih otokov (na primer z ohranitvijo in vzpostavitvijo razlivnih območij ter večjim deležem dobro upravljanih in vzdrževanih zelenih površin kot delov zelenega sistema regij ali zelenih sistemov mest). V podpoglavju o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami je navedeno, da se na področju načrtovanja prostorskega razvoja dejavnosti, posegi in raba načrtujejo zunaj območij z omejitvami (kot so poplavna, erozijska, plazljiva in plazovita območja, vodovarstvena območja, območja kopalnih voda) s ciljem, da se prepreči nastanek naravnih in drugih nesreč oziroma materialne škode ali človeških žrtev, obstoječa ogrožena območja pa se sanirajo. Za zagotavljanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pa se prednostno spodbuja izvajanje preventivnega ravnanja in ukrepov, zlasti na področju prostorskega načrtovanja, upravljanja voda ipd.

III. Opis načrtovane prostorske ureditve z osnovnimi značilnostmi ter okvirno območje in občine, na območju katerih bo predvidoma načrtovana prostorska ureditev

Prostorske ureditve za zmanjšanje poplavne ogroženosti v Spodnji Savinjski dolini se načrtujejo na območju Mestne občine Celje ter občin Žalec, Prebold, Polzela, Braslovče, Šmartno ob Paki, Tabor in Vransko. V postopku državnega prostorskega načrtovanja se načrtujejo naslednje prostorske ureditve:

- izgradnja suhih zadrževalnikov ob Savinji in Bolski,

- ureditve strug in nasipov ob Savinji na območju Vrbja, ob Bolski in Perišnici v Latkovi vasi, ob Bolski na območju Kaplje vasi, Dolenje vasi, Prebolda, Lapurja in Gomilskega, ob Ložnici ter drugih potrebnih nasipov,
- umestitev večnamenskih (mokrih) zadrževalnikov (npr. Vršca, in Gozdnic) ter proučitev povečanja kapacitet večnamenske akumulacije Žovnek) in drugih ureditev za zagotavljanje namakanja kmetijskih zemljišč,
- izgradnja in preureditev gospodarske javne infrastrukture ter vse druge potrebne spremljajoče ureditve, povezane z načrtovanimi ureditvami, ki so potrebne za njihovo izgradnjo in delovanje.

Pri nadaljnjem načrtovanju se prostorske ureditve, ki so bile opredeljene v pobudi in analizi smernic, dopolnijo in optimizirajo na podlagi zaključkov analize smernic, analize in izračunov na osnovi zadnjih podatkov o visokih vodah v času poplav avgusta 2023 ter ob upoštevanju zahtev za prilagajanje podnebnim spremembam tako, da se količina potrebnega zadrževanja in s tem načrtovanih ukrepov ustrezno poveča in s tem zagotovi še dodatno zmanjšanje poplavne ogroženosti Celja in drugih naselij. Pri dimenzioniranju potrebnih ukrepov se upoštevajo vodne količine, ki prihajajo na območje državnega prostorskega načrta, tako da se na območju državnega prostorskega načrta zagotovi zadrževanje vodnih količin na način in v obsegu, ki v kritičnem profilu nad Celjem zagotavlja maksimalen sprejemljiv pretok Q100, upoštevajoč tudi zadnje podatke o visokih vodah iz avgusta 2023 ter zahteve za prilagajanje podnebnim spremembam. Obseg in vrsta načrtovanih prostorskih ureditev že vključuje učinek ukrepov, ki so potrebni in se hkrati že načrtujejo tudi v Zgornji Savinjski dolini oziroma na vplivnih območjih v okviru drugih prostorskih aktov in projektne dokumentacije.

IV. Odločitev o načrtovanju utemeljitve rešitve z obrazložitvijo

V pobudi sta bili za vrednotenje in primerjavo predlagani dve varianti, ki sta se med seboj le malo razlikovali. Na podlagi analiz, izdelanih v okviru pobude, zaključkov analize smernic po javni objavi pobude, podrobnejših preveritev in hidroloških izračunov, podatkov o konkretnih prostorskih razmerah, zadnjih podatkov o visokih vodah v času poplav avgusta 2023 in zahtev za prilagajanje podnebnim spremembam je bilo izkazano, da glede na vse omejitve, konkretne prostorske razmere in dejavnike v prostoru ni smiselno obravnavati različnih variant prostorskih ureditev, ampak je treba načrtovati eno samo rešitev, ki izhaja iz predhodno obravnavanih variant in bo v nadaljevanju priprave državnega prostorskega načrta dopolnjena ter optimizirana glede na cilje in podane usmeritve za načrtovanje.

V. Obveznost izvedbe celovite presoje vplivov na okolje in presoje sprejemljivosti

Za državni prostorski načrt se v skladu z določbami 84. člena ZUreP-3 izvede celovita presoja vplivov na okolje.

Zavod za varstvo narave je v skladu z določbami četrtega odstavka 84. člena ZUreP-3 izdal mnenje o verjetno pomembnih vplivih na varovana območja in o obveznosti izvedbe presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na varovana območja (dopis št. 3563-0136/2022-2 z dne 4. 1. 2023). Glede na ugotovitve bodo lahko pričakovani vplivi posegov v naravo pomembno vplivali na varovana območja, kar daje podlago za uvedbo postopka presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na varovana območja in celovite presoje vplivov na okolje.

VI. Udeleženci postopka državnega prostorskega načrtovanja

- 1. Pobudnik** je Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direktorat za vode (v nadaljnjem besedilu: pobudnik).

2. Pripravljaivec v postopku sta Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direktorat za prostor in graditev, in za ta namen imenovana projektna skupina (sklep ministra, pristojnega za prostor, št. 35012-2/2022-2550203 z dne 9. 11. 2023; v nadaljnjem besedilu: pripravljaivec).

3. Investitor priprave je Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljnjem besedilu: investitor).

4. Državni nosilci urejanja prostora sodelujejo v postopku državnega prostorskega načrtovanja v okviru Projektne skupine. Člani projektne skupine so predstavniki naslednjih ministrstev, ki so državni nosilci urejanja prostora v tem postopku državnega prostorskega načrtovanja:

- Ministrstvo za naravne vire in prostor,
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za kulturo,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za obrambo in
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo.

5. Lokalni nosilci urejanja prostora, ki sodelujejo v postopku državnega prostorskega načrtovanja, so:

- Mestna občina Celje,
- Občina Žalec,
- Občina Prebold,
- Občina Polzela,
- Občina Braslovče,
- Občina Šmartno ob Paki,
- Občina Tabor in
- Občina Vransko.

VII. Seznam podatkov in strokovnih podlag, ki se pripravijo v fazi načrtovanja rešitve in sprejema državnega prostorskega načrta:

- idejne rešitve,
- geodetski načrt,
- okoljsko poročilo, vključno s posebnimi strokovnimi podlagami za njegovo izdelavo,
- predhodne arheološke raziskave za oceno potenciala po metodah PAR 5-6, kjer le-te še niso bile izvedene,
- druge strokovne podlage, potrebne za vrednotenje predlagane rešitve in pripravo državnega prostorskega načrta, vključno z okoljskim poročilom,
- študija variant – predinvesticijska zasnova z utemeljitvijo predlagane rešitve,
- državni prostorski načrt.

VIII. Obveznosti udeležencev glede zagotavljanja podatkov, strokovnih podlag in izvedbe postopka državnega prostorskega načrtovanja ter s tem povezani roki in financiranje

1. Pobudnik:

- sodeluje pri pripravi vseh gradiv, potrebnih v postopku državnega prostorskega načrtovanja;
- se udeležuje vseh sestankov v zvezi s pripravo strokovnih gradiv ter javnih obravnav, razprav in drugih dogodkov v postopku priprave državnega prostorskega načrta;
- sodeluje pri objavah javnih naznanil v posameznih fazah postopka;

- sodeluje pri pripravi gradiv za Vlado Republike Slovenije.

2. Pripravlavec oziroma projektna skupina poleg nalog, določenih v ZUreP-3:

- zagotavlja preglede dokumentacije v posameznih fazah priprave gradiv;
- uskladi projektne naloge za pripravo te dokumentacije z investitorjem in sodeluje pri pripravi vseh gradiv v posameznih fazah postopka državnega prostorskega načrtovanja;
- organizira in vodi javne obravnave oziroma predstavitve;
- sodeluje pri pripravi gradiv v postopku državnega prostorskega načrtovanja;
- zagotavlja preglede gradiv v postopku priprave državnega prostorskega načrtovanja;
- skrbi za javne objave ključnih faz postopka;
- pripravlja gradiva za obravnavo in sprejetje na Vladi Republike Slovenije.

3. Investitor:

- naroči in zagotavlja finančna sredstva za vse v postopku potrebne strokovne podlage;
- naroči in plača morebitne druge strokovne podlage, če se v postopku državnega prostorskega načrtovanja izkaže, da je njihova izdelava potrebna in utemeljena;
- sodeluje pri pripravi dokumentacije ter gradiv za Vlado Republike Slovenije;
- se udeležuje sestankov, javnih obravnav in drugih dogodkov v postopku, skupaj z izdelovalci dokumentacije, ki jo naroča;
- zagotavlja in sodeluje pri pripravi vseh gradiv in dokumentacije, potrebne v postopku državnega prostorskega načrtovanja;
- se udeležuje vseh sestankov v zvezi z gradivi in postopkom državnega prostorskega načrtovanja ter javnih obravnav in drugih dogodkov;
- sodeluje pri pripravi dokumentacije ter gradiv za obravnavo in sprejetje na Vladi Republike Slovenije.

4. Roki in financiranje:

Roki za izvedbo posameznih aktivnosti še niso določeni. Investitor zagotovi sredstva za pripravo strokovnih podlag in dokumentacije v postopku državnega prostorskega načrtovanja.

IX. Aktivnosti v zvezi s sodelovanjem javnosti

Izvedejo se vse aktivnosti, ki jih v postopku državnega prostorskega načrtovanja določa ZUreP-3. V postopku se lahko po potrebi in v dogovoru izvedejo tudi dodatne predstavitve in uporabijo drugi načini vključevanja in sodelovanja javnosti.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka